

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก

พนธกร สุขประเสริฐ¹ สิทธิกร สุมาลี¹ และอุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์¹

¹สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/12 โรงเรียนทวีธาภิเศก ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง มีจำนวนนักเรียน 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก ทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($M = 4.68$, $SD = 0.48$) ทั้งในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ คุณภาพสื่อการสอน และการประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 ท่านประเมิน 2) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง พบว่า นักเรียนจำนวน 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 92.26) มีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในระดับดีถึงดีมาก (คะแนนคิดเป็นร้อยละ 76.00–90.00) มีผลการประเมินพฤติกรรมการมีความรู้ใฝ่เรียนและความมุ่งมั่นในการทำงานโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 99.10) และมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะสำคัญในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 94.50) และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง โดยใช้การบันทึกความพึงพอใจลงในอนุทิน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ไมโครเลิร์นนิ่ง กิจกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

Development of Learning Activities Based on Micro Learning In the Civics, Culture and Social Life Course for Mathayomsuksa 2 Students at Taweethapisek School

Phontakorn Sukprasert¹ Sitthikorn Sumalee¹ and Udomluck Koolsriroj¹

¹Curriculum and Instruction, Department of Education Kasetsart University

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop the learning activities based on Micro Learning on civics, culture and social life course for Mathayomsuksa 2 students at Taweethapisek School; 2) study the learning achievement of Mathayomsuksa 2 students using Micro Learning activities; and 3) study the satisfaction of students towards Micro Learning activities. This research was conducted in the research and development process. The sample of this research consisted of 30 students of the Mathayomsuksa 2/12 Students at Taweethapisek School chosen by purposive sampling technique.

The findings were as follows. 1) The development of learning activities based on Micro Learning in the civics, culture and social life course for Mathayomsuksa 2 students consisted of 4 units at the highest level include learning activities quality, instruction material quality, and evaluation quality ($M = 4.68$, $SD = 0.48$) by 5 experts in curriculum and instruction as assessors. 2) All students passed the achievement assessment according to the learning objectives at excellent level (average scores 92.26 percent). In addition, they also passed the achievement assessment by using learning achievement test at good and excellent level (scores 76.00–90.00 percent), and had excellent assessment result in learning behavior and commitment to work assessment (average scores 99.10 percent) by using behavioral assessment form. Furthermore, they all had excellent assessment result in competency assessment (average scores 94.50 percent) by using competency assessment form. 3) The students were highly satisfied with learning activities based on Micro Learning.

Keywords: Micro Learning, Learning Activities, Learning Achievement, Civics Culture and Social Life Course

Received: 1 April 2022

Revised: 27 May 2022

Accepted: 30 May 2022

บทนำ

จากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเพื่อให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ผู้เรียนหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ สามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตัวชี้วัดที่สำคัญในการบ่งบอกถึงการพัฒนาตามเป้าหมาย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, น.34)

สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เป็นหนึ่งในสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังให้เยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจในสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น.1) เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580

จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ร่วมกับการสังเกตในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวีธาภิเศก พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไว้ ส่งผลต่อผลการทดสอบในรายวิชาสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยพบว่าผู้เรียนร้อยละ 61.38 มีผลการทดสอบต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงมองหารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ตลอดจนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังที่กนก จันทรทอง (2560, น.227-241) ได้กล่าวว่าการสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจนเกิดทักษะการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร พร้อมทั้งจะเป็นพลเมืองของประเทศในการก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งครูสังคมศึกษาและผู้เรียนต้องร่วมมือกันจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้

การเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งเป็นแนวคิดในการนำเสนอเนื้อหาการเรียนให้กับผู้เรียนในข้อมูลขนาดเล็ก โดยเชื่อว่าวิธีการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ที่ดี คือ การใช้ข้อมูลเพียงเล็กน้อยในแต่ละครั้ง แม้ว่าการศึกษาแบบดั้งเดิมจะเน้นไปที่การใช้เวลาในชั้นเรียนที่มาก แต่ผู้เรียนกลับมีความสนใจในสิ่งที่เรียนได้ไม่เกิน 20 นาที จากนั้นความสนใจจะเริ่มลดลงไป (ศยามน อินสะอาด, 2561, น.259) โดยการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง เป็นการเรียนรู้จากหน่วยย่อยของเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียน

สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาไปสู่หน่วยหลักได้ โดยจะเรียนรู้จากสื่อที่สามารถเข้าใจได้ในเวลาอันสั้น เนื่องจากการสนใจสิ่งต่าง ๆ ของนักเรียนถ้าใช้เวลาที่มากหรือนานจนเกินไปทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในเนื้อหาและไม่เข้าใจในการเรียนรู้ ซึ่งสื่อการเรียนรู้หรือสื่อที่ผู้เรียนเรียนรู้นั้น มีลักษณะเนื้อหาเป็นการสรุปเนื้อหาบทเรียนให้เกิดความกระชับเข้าใจง่าย เมื่อเรียนรู้จบสามารถเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่เรียนได้เลยและสามารถต่อยอดสู่แบบฝึกหัดได้ (สรลักษณ์ สีลา, 2561, น.6) ซึ่งจุดเด่นที่สำคัญของการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่ง คือ การใช้ระยะเวลาที่ไม่นานในการเรียนรู้ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีช่วงเวลาในการสนใจการเรียนรู้ในช่วงเวลาไม่ก่นาที่ หลังจากนั้นจะหันไปให้ความสนใจกับเรื่องอื่น (Simonenko & Nikitska, 2019, p.503) อีกทั้งยังช่วยทำให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งที่สั้น ๆ ได้ง่าย และได้ผลดีมากมากกว่าการเรียนรู้ที่ละมาก ๆ (Malamed, 2015, p.1)

ในปัจจุบันได้มีการนำการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่งมาใช้อย่างหลากหลาย ในวงการศึกษา และได้มีการศึกษาถึงประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่งที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ ธารีย์ณิชา สีพิรวิฑิต (2559, น.57-60) ได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่ง พบว่าช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและตรงประเด็น สามารถเรียนรู้ในการเรียนรู้ที่สั้น ๆ ได้ง่าย และได้ผลดีกว่าการเรียนรู้แบบดั้งเดิมที่เรียนรู้แบบมาก ๆ ในครั้งเดียว เช่นเดียวกับ ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์ (2562, น.56-60) ได้ศึกษาถึงประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่ง พบว่าสามารถสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนมีความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น เพราะการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่ง มีการเนื้อหาที่กระชับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหาที่ดี สามารถช่วยเสริมให้ผู้เรียนจำเนื้อหาได้มากขึ้น และ Mohammed et al. (2018, pp.17-23) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของไมโครเลิร์นนิ่งในการพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้นและช่วยให้เกิดความทรงจำในระยะยาวได้เป็นอย่างดี

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่งมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม รายวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ตลอดจนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามยุทธศาสตร์ชาติ และสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/12 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนทวิธาภิเศก ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) มีจำนวนนักเรียน 30 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม และความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง

นิยามตัวแปร

1. **กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง** หมายถึง การเรียนรู้ที่ใช้เวลาในการเรียนรู้ที่กระชับไม่เกิน 10-15 นาที ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ออกแบบไว้ในหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ โดยมีการใช้สื่อเทคโนโลยีหรือวิธีการสอนต่างๆ ที่เป็นการสรุปเนื้อหาบทเรียนให้เกิดความเข้าใจที่ง่าย และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้
2. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ทั้งความสามารถในด้านเนื้อหาวิชาการ พฤติกรรมและสมรรถนะสำคัญต่าง ๆ โดยสามารถทำการวัดผลได้โดยใช้เครื่องมือวัดผลประเภทต่างๆ
3. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ซึ่งได้จากการบันทึกความคิดเห็นลงในอนุทินหลังจากเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ประกอบด้วยประเด็น ความรู้สึกของนักเรียนโดยรวมสำหรับ

กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนการสอนต่าง ๆ
สิ่งที่นักเรียนพึงพอใจมากที่สุด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำจุดเด่นของกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งมาเป็นแนวคิดหลักในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ไม่นานเกิน 10-15 นาที เนื่องจากช่วงเวลาความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนจะเริ่มลดลงหากใช้เวลานานในการเรียนรู้ ดังนั้นการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งที่ใช้ระยะเวลาไม่นาน มีเนื้อหาที่กระชับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหาที่ดี จึงสามารถช่วยเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ของการวิจัยในครั้งนี้จะประกอบไปด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ใน 4 ขั้นตอนหลักได้แก่ ขั้นที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อดึงดูดความสนใจจากนักเรียน ขั้นที่ 2 การนำเสนอเนื้อหาสาระสั้น ๆ โดยผู้วิจัยจะออกแบบให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาจากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และจัดเตรียมไว้ เช่น คลิปวิดีโอขนาดสั้น คลิป Motion Graphic เพลงขนาดสั้น สื่อ Infographic เป็นต้น ซึ่งจะต้องเป็นสื่อที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย และมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะเนื้อหา เป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์แบบต่าง ๆ ได้แก่ การใช้กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคนิคคำถาม 5W1H การใช้เทคนิค LT การใช้เทคนิคการระดมสมอง เพื่อให้นักเรียนเกิดการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้อยู่มากับการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนนี้จะนำไปสู่การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังกิจกรรมการเรียนรู้ ว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้หรือไม่ ในการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีการประเมินพฤติกรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียน ตลอดจนประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และขั้นที่ 4 ขั้นสรุปเนื้อหาเป็นขั้นตอนของการสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ส22102 สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่ง จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ รวม 50 คะแนน ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีค่า IOC = 0.60–1.00 ค่าความยากง่าย = 0.30–0.66 ค่าอำนาจจำแนก = 0.24–0.63 และ ค่าความเชื่อมั่น = 0.91
3. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้และความมุ่งมั่นในการทำงาน
4. แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียน
5. อนุทินสำหรับนักเรียนบันทึกความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่ง

การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนทิวธาภิเศก โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยผู้วิจัยเลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ ไมโครเลิร์นนิ่งร่วมกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาเป็นฐานคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผล โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ มีการกำหนดเนื้อหาย่อย ๆ ให้มีความเหมาะสมกับช่วงเวลาในการเรียนรู้ โดยเน้นความสำคัญที่สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยรวบรวมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะสามารถทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ในเวลาอันสั้น ซึ่งจะเป็นลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่เป็นการสรุป เนื้อหาบทเรียนให้เกิดความกระชับเข้าใจง่าย เมื่อเรียนรู้แล้วสามารถเกิดความเข้าใจได้ทันที และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ (สรลักษณ์ สีลา, 2561, น.21) จากนั้นจะเป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับการทำกิจกรรมในชั้นเรียน เนื่องจากการเรียนรู้ แบบไมโครเลิร์นนิ่งทำให้นักเรียนมีช่วงเวลาในการเรียนรู้ที่สั้นลง การออกแบบการเรียนรู้จึงควร เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้กับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งจึงควรให้นักเรียนได้นำความรู้และทักษะ ไปปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ (Katambur, 2019, p.1)

1.2 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และการวัดประเมินผล จำนวน 3 คน พิจารณาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.67–1.00 หลังจากนั้นนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมการใฝ่เรียนรู้และความมุ่งมั่นในการทำงาน และแบบประเมินสมรรถนะด้านความสามารถในการคิด ความสามารถในการสื่อสาร และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน แล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแบบประเมิน

1.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยกำหนดเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก หลังจากนั้นนำเสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน (สังคมศึกษา) จำนวน 5 ท่าน พิจารณาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

1.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เคยศึกษาเนื้อหาในรายวิชา ส22102 สังคมศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบ โดยมีค่า $IOC = 0.60-1.00$ ค่าความยากง่าย = $0.30-0.66$ ค่าอำนาจจำแนก = $0.24-0.63$ และ ค่าความเชื่อมั่น = 0.91

2. ขั้นตอนทดลอง

2.1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งจำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนที่เป็นตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/12 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนทวีธาภิเศก จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 30 คน

2.2 ในระหว่างทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้การประเมินการปฏิบัติตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ร่วมกับการประเมินพฤติกรรมการใฝ่เรียนรู้และความมุ่งมั่นในการทำงานโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการใฝ่เรียนรู้และความมุ่งมั่นในการทำงาน

ตลอดจนประเมินสมรรถนะด้านความสามารถในการคิด การสื่อสารและการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.3 เมื่อผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งตามแนวคำถามปลายเปิดลงในอินทินเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

3. ขั้นตอนการทดลอง

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และทำการสรุปผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่นในการทำงาน และข้อมูลที่ได้จากการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียน โดยใช้ค่าสถิติ (ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการทดลองสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนทวิธาภิเศก ทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชีย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เหตุการณ์การเมืองการปกครองของไทย และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 กฎหมายในชีวิตประจำวัน มีคุณภาพอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($M = 4.68$, $SD = 0.48$) ทั้งในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอนและการวัดประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมิน
2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง

พบว่า นักเรียนจำนวน 30 คน ผ่านการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 109.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 119 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.26 นักเรียนมีคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 41.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.40 อยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 80 ขึ้นไป) เมื่อพิจารณาคะแนนรายบุคคลพบว่า นักเรียนจำนวน 26 คน มีคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับดีมาก และมีนักเรียนจำนวน 4 คน ที่มีคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดี (ร้อยละ 70.00-79.00) โดยคะแนนระหว่าง 38-39 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.00-78.00 นักเรียนจำนวน 30 คน ผ่านการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้และความมุ่งมั่นในการทำงาน ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 237.86 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 99.10 และนักเรียนจำนวน 30 คน ผ่านการประเมินสมรรถนะด้านความสามารถในการคิด การสื่อสารและการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 226.80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.50

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง โดยผู้วิจัยให้นักเรียนบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งตามแนวคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของกิจกรรมการเรียนรู้ลงในอินทิน จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งมาใช้ในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 พบว่า ในภาพรวมของผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ตามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.68$, $SD = 0.48$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้นำจุดเด่นของแนวคิดการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้รวมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยจุดเด่นของกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ คือ เป็นลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ไม่นานเกิน 10-15 นาที เนื่องจากช่วงเวลาความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนจะเริ่มลดลงหากใช้เวลานานในการเรียนรู้ โดยการคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ จะมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ จากสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างรวดเร็ว ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยได้เลือกสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสื่อที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย และมีเนื้อหาสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับที่ สรลักษณ์ ลีลา (2561, น.21) ได้กล่าวถึงลักษณะและความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมแบบเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ซึ่งจะต้องเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ในเวลาอันสั้น โดยจะเป็นลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่เป็นการสรุปเนื้อหาบทเรียนให้เกิดความเข้าใจง่าย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำหลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชญา นรธิ (2552) พรสวรรค์ ตันมงคลกาญจน์ (2553) โสภิต ศิริคำน้อย (2554) และ ชนันทน์ วรรณวิจิตร (2561) ที่ได้นำเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในชั้นเรียนผ่านการใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การใช้กระบวนการกลุ่ม การใช้เทคนิคคำถาม 5W1H การใช้เทคนิค LT การใช้เทคนิคการระดมสมอง ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนนี้จะนำไปสู่การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Katambur (2019, p.1) ที่กล่าวถึงหลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งว่าการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งทำให้นักเรียนมีช่วงเวลาในการเรียนรู้ที่สั้นลง การออกแบบการเรียนรู้จึงควรเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้กับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งจึงควรให้นักเรียนได้นำความรู้และทักษะไปปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้แยกออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการประเมินในส่วนนี้ผู้วิจัยประเมินผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยพบว่า นักเรียนทั้งหมดมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 92.26) เนื่องจากผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนรู้ ดังที่ สรลักษณ์ ลีลา (2561, น.21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในกิจกรรมแบบเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ซึ่งจะต้องเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้ในเวลาอันสั้น โดยจะเป็นลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่เป็นการสรุปเนื้อหาบทเรียนให้เกิดความกระชับเข้าใจง่าย เมื่อเรียนรู้แล้วสามารถเกิดความเข้าใจได้ทันที และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้

ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้มีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารีย์นิชา ลีพิริวิท (2559) สรลักษ์ณ์ สีลา (2561) และลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์ (2562) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดของไมโครเลิร์นนิ่งมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ และมีผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่สูงขึ้น

2.2 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินในระดับดีถึงดีมาก (คะแนนคิดเป็นร้อยละ 76.00-90.00) เป็นผลจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งที่มีส่วนทำให้นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้คะแนนตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งมีส่วนสำคัญในการให้นักเรียนได้รับความรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้เวลาที่ไม่นานในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของไมโครเลิร์นนิ่ง ดังที่ Simonenko & Nikitska (2019, p. 503) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งว่าเป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้กับนักเรียนในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีช่วงเวลาในการสนใจการเรียนรู้ในช่วงเวลาไม่ก่นาที่หลังจากนั้น จะหันไปให้ความสนใจกับเรื่องอื่น การที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างรวดเร็วและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายบุคคลพบว่ามึนักเรียนจำนวน 4 คน ที่มีผลการประเมินระดับดี (คะแนนคิดเป็นร้อยละ 76.00-78.00) สาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่ได้มีผลการเรียนระดับดีมากเหมือนกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อาจเกิดจากการประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นลักษณะของข้อสอบที่นักเรียนอาจเกิดการสับสนในการเลือกตัวเลือกเพื่อทำการตอบ แต่ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบวิธีการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้เห็นความสามารถของนักเรียนได้ในหลากหลายด้าน มากกว่าการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์อย่างเดียว

2.3 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียน โดยผู้วิจัยประเมินผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สามารถสะท้อนถึงสมรรถนะสำคัญในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้ โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 94.50) ซึ่งเป็นผลมาจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดไมโครเลิร์นนิ่งซึ่งมีส่วนในการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน โดยในการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนจำเป็้นที่นักเรียนจะต้องมีความรู้ ทักษะ เจตคติ ตลอดจนความสามารถอื่น ๆ

ที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2555, น.1) ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งมีส่วนสำคัญในการให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ ตลอดจนความสามารถอื่น ๆ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่จะมีบทบาทสำคัญในการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ในเวลาอันสั้นและสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ให้ได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาไปใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในชั้นเรียนผ่านการใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้กรณีศึกษา การใช้เทคนิคคำถาม 5W1H การใช้เทคนิค LT การใช้เทคนิคการระดมสมอง เป็นต้น ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ ตันมงคลกาญจน์ (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในชั้นเรียน ใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันทำให้นักเรียนได้พัฒนาความคิด การสื่อสาร ความมีระเบียบวินัย การเชื่อมั่นในตนเอง การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การช่วยเหลือกัน และการรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดจนสมรรถนะ

2.4 ผลการประเมินพฤติกรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยผู้วิจัยประเมินผ่านแบบประเมินพฤติกรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและความมุ่งมั่นในการทำงาน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินในระดับดีมาก (คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 99.10) ซึ่งเป็นผลมาจากลักษณะข้อดีของกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งที่เป็นลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ที่ไม่นาน ทำให้มีส่วนช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ Simonenko & Nikitska (2019, p.503) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งไว้ว่า เป็นลักษณะของการเรียนรู้ที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้กับนักเรียนในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในชั้นเรียนผ่านการใช้วิธีการต่าง ๆ ก็มีส่วนสำคัญ ในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง โดยผู้วิจัยให้นักเรียนบันทึกความคิดเห็นตามแนวคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของกิจกรรมการเรียนรู้ลงในอนุทิน จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้วิจัยค้นพบว่า สิ่งที่

นักเรียนได้บันทึกถึงความพึงพอใจของกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งส่วนใหญ่จะเป็นจุดเด่นหรือข้อดีของกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งที่สร้างความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารีย์ณิชา ลิ้มพริวิต (2559, น.57-60) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิผลการเรียนรู้ของเจนเนอเรชันแซดผ่านการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ซึ่งกลุ่มคนเจนเนอเรชันแซดก็คือนักเรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง ซึ่งมีลักษณะของการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการในการเรียนรู้ของคนในเจนเนอเรชันแซด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างมากต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง หลักสำคัญที่ใช้ในการคัดเลือกสื่อมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ คือ จะต้องเป็นสื่อที่มีลักษณะน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจจากนักเรียนได้เป็นอย่างดี มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ต้องมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ไม่เกิน 15-20 นาที เพราะช่วงเวลาคความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนจะลดลงตามระยะเวลา

2. จากการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่ง สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมไปทดลองใช้ ซึ่งเป็นช่วงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ทำให้ต้องจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Online ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งมีส่วนช่วยในเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ในการเรียนรู้แบบ Online ได้ดีโดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิ่งไปใช้ในรูปแบบ Online ซึ่งจะต้องมีการปรับกิจกรรมบางอย่างให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น กิจกรรมกลุ่มที่ครูผู้สอนจะต้องหาเครื่องมือ Online Tools เพิ่มเติม มาใช้เพื่อสนับสนุนการให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กลุ่มในรูปแบบของ Online เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจมีการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน มาประกอบการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถระบุรายละเอียดเกี่ยวกับความพึงพอใจได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจมีการวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เพื่อให้ได้สื่อการสอนที่มีเนื้อหาตรงกับสาระการเรียนรู้และตรงกับความต้องการของผู้วิจัยมากที่สุด เนื่องจากสื่อการสอนของเนื้อหาบางอย่างอาจจะหายากจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กนก จันทร์ทอง. (2560). การสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28(2), 227-241.
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติพ.ศ. 2561-2580*. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2564, จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- ชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร. (2561). *การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ธารีย์ณิชา ลิขิตวิจิต. (2559). *การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเจนเนอเรชันแซตผ่านการเรียนรู้แบบไมโคร (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- พรสวรรค์ ตันมงคลกาญจน์. (2553). *การพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค NH (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์. (2562). *การพัฒนาไมโครเลิร์นนิ่ง สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 8(2), 51-62.
- วิษญา นรธิ. (2552). *การพัฒนาการคิดวิเคราะห์วิชาสังคมศึกษาโดยใช้กรณีศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- ศยามน อินสะอาด. (2561). *การออกแบบ e-learning เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สรลักษณ์ ลีลา. (2561). *การจัดการเรียนรู้แบบจุลภาคด้วยหนังสือมีชีวิตเพื่อส่งเสริมการคิดเชิงประจักษ์ผล (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2555). *คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- โสภิต ศิริคำน้อย. (2554). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเทคนิคการใช้คำถามเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลำปางกัลยาณี (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- Katambur, D. (2019). *Microlearning Design: 7 Must-Have Characteristics*. Retrieved February 16, 2021, from <https://blog.commlabindia.com/elearning-design/microlearning-design-characteristics>
- Malamed, C. (2015). *A Closer Look at Bite-sized Learning*. Retrieved January 29, 2021, from <http://theelearningcoach.com/elearning2-0/what-is-Microlearning>
- Mohammed, G. S., Wakil, K., & Nawroly, S. S. (2018). The effectiveness of microlearning to improve students' learning ability. *International Journal of Educational Research Review*, 3(3), 17-23.
- Simonenko, T., & Nikitska, Y. (2019). Formation of the key language competence of future teachers of Ukrainian language and literature by the use of the digital technology of microlearning. *E-Learning and STEM Education*, 11, 503-505.